

SZARVASI UJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra czimzendők.

A nyílt-térben minden gab.nondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vetetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok tere 3. sz. Athenaeum 1. emelet; továbbá A. V. Goldberger, servitátor 3. sz. alatt.

A társadalomból.

Valamely betegség akkor kíván leghathatósabb orvosszereket, midőn a crisis tetőpontján áll, vagy oda közeledik, hogy vagy gyógy, vagy óvszerűl szolgáljon.

Épen ily crisis tetőpontján áll társadalmunk.

Minden elmélet, és hosszas bevezetés mellőzésével, igen is gyakorlati oldaláról vegyük fel tárgyunkat.

Nem vagyunk igaztalanok, ha azt állítjuk, hogy a jelen társadalmi ferde kinövésék, napról-napra való alásülyedések főoka a nevelésben keresendő, melyből a takarékoság, gazdálkodás, a háziasság erénye száműzvék, ellenben a nagyon túl terjeszkedés, a csillogásvágy, föltünési viszketegség viszik a főszerepet.

Nem akarunk sötét színekkel rajzolni, de annyi bizonyos, hogy a félszeg nevelésből származik minden néven nevezendő sülyedés, az erkölcs megméltelyezése, a társadalmi kapocs mindinkább tágulása, a családi viszonyok lanyhulása, és az egymás iránti idegenkedés hovatovábbi terjedése.

Illusztráljuk példákkal állításunkat.

Mai világban alig van család, mely a kis leányokat úgy nevelné, hogy az családja körülményeihez tanulná meg későbbi igényeit alkalmazni.

A kis leányt már cziczomázzák, öltöztetik, apró szeszélyeinek hódolnak, s oly nevelésben részesítik, mely a család állásával s anyagi körülményeivel nincsen arányban.

A kis leányból serdülő hajadon lesz; most még inkább öltöztetik, drága ruhákba bujtatják természetét, megszokja a hizelgést, tömjénezést; szóval oda jutott, hogy nem érzi jól magát otthon.

Műveltségét illetőleg olyan, a milyennel mai napság lépten-nyomon találkozunk: a műveltség valódi lényege nélkül.

A nevelőintézetben fölélesztik benne a gépezetet s összes mechanizmust; a lelki meleg és vágy szunnyad, mint a tüzanyag a fában, mely a lánggal nem érintkezik. Tud olvasni és olvas; de csupán azért, mivel könyvek vannak a világon. Ugy van a hönyvekkal, mint a közönyös ember a vidékkel, melyben sétál, ha kérde: mit látott benne, azt feleli, hogy zöld, és hogy fák vannak benne. Vezesd az ilyen műveltség mázával bevont teremtetéseket a legszebb kép-tárba, csak keretet, és befestett vásznat fog látni, mert hiányzik nála a szellemi fejlődés; tudnak valamit, de ez a tudás csak ártalmukra szolgál: műveltségük olyan, mint a rossz színész szerepe, mond néhány szót, és a többit megtudod egész végig. A színész maga nem tudja miért beszél, szelleme nem működik, a tied pedig fölháborodik az undortól; szelleme helyett csak az elme működik.

Épen ilyen a mai nevelés: tudnak egyet mást, de épen úgy, mint az álmos, az élénk beszélgetésről, hallja a szavakat, de nem érti a beszédet. Ne törekedjenek önök sokat tudni hölgyeim: de hogy miként tudnak valamit, az legyen a fő dolog.

Ne azért járjanak színházba, mert ott játszanak, ne azért tapsoljanak, mert mások is tapsolnak, de mert a művészet árja magával ragadta lelküket s fölemelte az eszmény tiszta légkörbe, melyben az író szellemét ragyogtatá. Az a szent ösztön mely a női szívnek föltárja a benső élet százféle ajtaját, az érzésnek tavaszát s mind azt az illatot, melyel a derült kedély szellői játszadoznak — ne legyen száműzve önöktől, ne kapkodjanak az üres csillogás után, de a belső értéket mérlegeljék, akkor, és csak akkor lesznek önök igazán műveltek, míg a nélkül, lelki készletük annyit sem ér, mint koldúsnak az alamizsna!

Hogy mily nagy szerepet játszik a jelen társadalmi állapotok nyomorult sülyedésénél a szülői dédelgetés, ferde nevelés, azt illusztrálják a mindennapi tények.

Mai időben a szülők — de sajnos, főképp az anya előtt — az anyagi elv viszi a főszerepet, s így főgondolatuk az ugynevezett „jó partie-hajsz” megkezdése. A hazaszeretetesak azért vonják be a programba, hogy a világ előtt feltűnjenek, sőt még a női erényt is csak azért őriztetik, mivel e nélkül bajos férjhez menni. Az emberi társaság kötelékét mérlegel, és röffel mérik. Kalmár lélekkel viszik leányaikat a templomba, s a világ előtt diadalmas arczot mutatnak, hogy templomba voltak.

Megtanítják leányaikat, miként kell kecsesen mozogniok, megtanítják, mikor kell elpirulniok, oh de nem érintik a lelket, hogy maga szabja magának a törvényt, a szellem árva, elhagyott, szülők nélkül, hajlék- és öltözet nélkül.

E helyett megtanítatják nyelveket beszélni. De hogy! Épen úgy, hogy a mondatok oly holtak, mint a nyelvtanban; a papirosról, a frázisok terére lépnek, hol a lélek hője nem melegíti föl, hogy a beszéd azt lehelné, így aztán a gondolatok, és frázisok ez utján mozogva, gyepes területükön egyik sem fejlődhetik azzá, mivé fejlődniök kellene: virággá.

Ha kevesebbre tanítnák leányaikat, de a szellemet ébresztének föl bennök, akkor többet tudnának, mert képes volnának magokból meríteni; a mi a legbővebb táplálék a leleknek!

Végre a maina legmerészebb álma teljesedésbe megy: férjhez adja leányát.

Hogy milyen házi nő, család anyja lesz az ily képzettségű leány, azt a mindennapi példák igazolják.

Férjhez megy: mert vén leánynak maradni szégyen.

Ha a férj otthon van, azt oly természetesnek találja, mint ha a napután éj következik, ha elmegy kevésse gondol vele, mint a napjal, melyet az éj vált fel.

A házas-bensőség olyan rá nézve, mint az étvágy az ötödik tál ételnél; eszik belőle, a nélkül hogy éhes volna.

A házikör iránt teljes közönyt érez s csak anynyiban nő, a mennyiben férje van.

A cselédség nem igen zugolódik ellene, hisz a helyes munkáról fogalmat sem szerzechetett a szülői háznál.

Minden úgy megy, a mint épen megy.

Egész nap vizittel, és vendégeket fogad; egyik ruha a másikat váltja föl; ott van minden nyilvános helyen, öltözete, és ékszerai ragyognak, mint a pezsgó gyöngyei, míg végre, alig mulik el pár év, ama rém hír futja be a várost, hogy N. N. adósságba merülve, bizonyos pénz összeg sikkasztása miatt a törvényszéknek van átadva.

A mai modern nevelés fekélyei!

Dr. Endrődy Loránd.

T Á R S A G

Beszélő szemeddel

— 1884. Május. —

Beszélő szemeddel rám már nem tekintesz

Álmomban tűnsz föl csak nekem ezután.

E halvány arcz, tört szem, va ósag-é mindez

Oh, hogy így imadtak sohasem tudam — —

Kit egy gyöngye szellő elhervasztott volna

A halál ököllel verte rád kezét,

Mintha orfias lab viragot gazolna

Mintha liliumot zúzna, törne szét.

Sok kesergő szív még bujában is boldog,

Vigasztalást lattat vele a remény;

Szent atyaim nekem mindhiába szól ok,

Ezt az edes plantat nem tenyésztem én.

A zsoltart zokogva végig énekeltem

A szel tova vitte sírasom neszt

Nem latom szép szemed többé fenynyel telten:

Tulvilagi élet üres szóbeszéd!

Rózsaszín testeden tort ül az enyészet,

Pihető kedvedből kiszált a me'eg,

Szíved mozdulatlan, mely oly hően erzett

Ragyogó emlék, csak hogy öleltelek.

Gondolad-e, hogy majd ide borulandok

Öntudatlan sugva uratlan neved, — —

S ilyen lészel te is mint e száraz hantok?

S egy halom takarja boldog éltemet.

Puha tested por lesz s ide oda téveid

A tudatlan szellő sarral csapja meg.

A jetekony átom ho. felém csak teged,

Szava'd már ébren nem derítnek.

Roktag bús szívem, hogy ha e szép almot

Melynek nincs valója, végig élvezéd. —

Honnin föl nem é edsz jó lesz porra va nod:

Tulvilagi e et üres szóbeszéd.

K. J.

Az ég alatt, a föld felett.

— Különös történet. —

(Vége.)

M'alatt e gondolatok villanak át agyamon, Jakobs ur mereven tetintett rám. Nyilván megijszteni akart, most midőn csak gyors elhárítás menthetlek meg. Ha csakugyan megőrül, akkor vadállatként kellett vele bánni, és az ép elme ereje, főnhatósága által volt megfélézendő. Ha pe-

H I R E K.

— **Főgymnásiumunknál** a tanítás csakugyan szept. 6-án reggeli 8 órakor szabályszerűen megkezdett mind a 8 osztályal. A fiztelt tanodai közönség is fejelemesen megtartotta a beiratkozás záros idejét, a mit legvilágosabban igazol a tény, mely szerint a tanévet ötszáz tanulóval nyitottuk meg. E számon fölül azóta csak igen kevésnek és igen nyomós oknál fogva nyitottunk tért, s a még hullározó magántanulók száma szintén szerény lesz. Ki kell emelnünk, hogy ezidén a tavalyihoz képest a két legfelső osztály létszáma mutat emelkedést, még pedig 22-vel. A már lábbadó Szendy tanárnak általános részvétellel kísért nagy betegsége, szintén nem okozott az intézet szerves működésében fennakadást, mennyiben öt Sárkány Jenő okleveles tanár ur ép oly avatottan mint buzgóan pótolja. — Tanévnitási istentiszteletünket múlt vasárnap tartottuk meg, hol is Lányi G. lelkésztől ékes alkalmi beszédet hallottunk. — A tanévnitási események sorában említendőnek látjuk az adakozást a tanári nyugdíjalapra. Megnyitotta ezt Achim Ádám esperes ur 25 ftal, megjegyezve, hogy hasonló körülmények közt jövőben is hasonlóan fog cselekedni. Folytatták: Torkos Imre p. szent-tornyai gazdasízt 25 ftal, évenként, míg fiai itt járnak leendő ismétlés ígérete mellett; Nagy Ferencz tanító ur Dobozról mint évenkénti állandó járulékkal — 5 ftal; dr. Krámer Gusztáv m.-berényi főorvos ur 10 ftal. Ezekhez járult 77 forint, melyet az igazgató ezidén is a megülött pótvizsgák alkalmából a nevezett nyugdíjalapra az illető szüléktől gyűjtött. Jelen tanévnitáskor tehát nyugdíjalapunk összesen 142 ftal szaporított. — Tisztelettel közli T. I.

— **A békésmegyei „régész”** művelődés-történelmi egyesület f. hó 13-án B.-Gyulán felolvasással egybekötött közgyűlést tartott, a közönség élénk érdeklődése mellett. Az elnöki megnyitó beszéd a lefolyt 3 év eredményeit vázolta szokott modorban. Az elnök ur különös súlyt fektet beszédében a lefolyt 3 év alatt eszközölt két ásatásra, melyek közül az egyik Gerendáson, a

másik Szarvason tartatott. Mi úgy tudjuk és bizonyosan tudjuk, hogy a gerendási ásatást nem az egyesület, hanem az országos régész és embertani társulat rendezte, saját költségén, — ami pedig a tavalyi szarvasi „ásatást” illeti: ez alig vehető komoly figyelembe, amennyiben az egész „spektakulum” alig egy fél napig tartott, s minden rendszer nélkül ment végbe. Az efféle kirándulási multságok ugyan nem öregbítik a tudományt, s azok esetleges eredménye régészeti buvárlatnak egyáltalában nem nevezhető. Szarvason oly régészeti telepek vannak, melyek rendszeres ásatásra mindenben méltók lennének, s ezt eszközölni igen is a megyei régész egyesület lenne hivatva, de nem ám csak úgy futtában, a külszin kedvéért, hanem komolyan, a feladat nagyságához és fontosságához képest. — Ha tehát az egyesület „régészeti” egyesületnek nevezi magát, igyekezzék e nevet kiérdemelni komoly munkássággal, mi főképp a megyebeli régészeti lelhelyek kibúvárlásában kell hogy nyilvánuljon, mert az a körülmény, hogy egyes ajándékozott leletek megőriztetnek az egyesület muzeumában, csak passzív működés, melyben az egyesület céljai egyáltalában nem érvényesülnek még. — Az egyesület régészeti működése tehát igen lanyha, míg elleiben művelődés-történelmi s általában történelmi működése teljes elismerést érdemel, úgy, hogy e nemből a hasonló egyesületek közül határozottan kimagaslik. A f. hó 13-án tartott közgyűlésen Zsilinszky Mihály olvasta fel „Báró Wenckheim Béla emlékezete” című életrajzát, melyben hű jellemképét adta elhunyt jelesünknek. E közgyűlés egyszersmind tisztújító gyűlés is lévén: az eddigi tisztviselők továbbra is megválasztottak.

— **A szarvasi nőegyesület** augusztus 29-én tartott közgyűléséről a következő értesítést vettük: A szarvasi nőegyesület ezidei közgyűlése kettős gyűlés volt, a mennyiben előbb a három év előtt alakult egyesület tartá befejező, beszámoló, utóbb az újonnan alakult, tisztújító közgyűlését. A beszámoló gyűlésen fel lett olvasva a választmány jegyzőkönyve s jelentés tétel az egyesület számadásairól. E számadásokból kitűnik, hogy az 1879-80-iki egyesületi évben összes bevétel volt 534 frt 36 kr., összes kiadás 486 frt 45 kr. A kiadás tété-

dig csak p. lanatnyi tébolyt roham lepte meg, mely a vérnek az agyra való toluásából származhatott, akkor azonnal alább kellett szállanunk oly gyorsan, mint csak lehetségesnek mutatkozott. Az én éberség, melyet ez eljárás megkövetel, talán még más gondolatokra is terelheté agát. De tanácsos lett volna-e rábizni azt, mitől mindke tönk java függött. És vajjon én, a magam tapasztalásában kísértsem vala meg? Láttam ugyan egy kötelet, mely a hajóhólg a gömb felső pontjához szolgált, de hogy kellett vala bannom vele? Tüprangésem rövid ideig tartott. Jakobs ur valamit keresett zsebeiben, egyszerre, mintha megtalálta volna, s akkor így szólott hozzam:

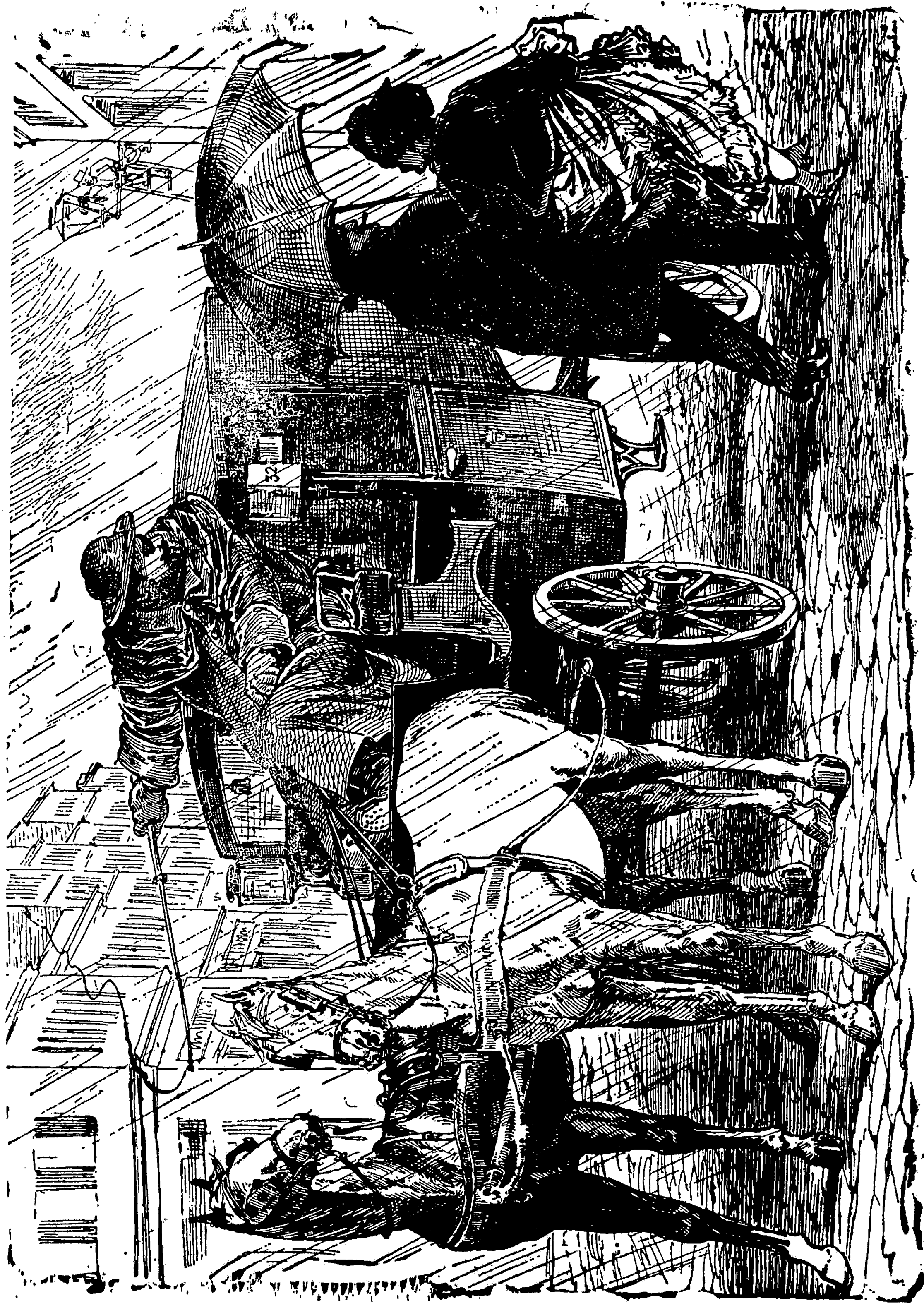
— Amint ön láthatja, hatalmamban van; körülbelöl öt mérföldnyi magasban (angol mérföld) leegünk, és én erősebb vagyok mint ön, hallja meg tehát ajánlatomat: Én szegény ördög vagyok, ön gazdag gentleman. Ön átengedné nekem a varjona egy részét, anélkül, hogy megérezné. Itt van egy, a tulajdonos kezéhez fizetendő 25,000 frkról kiállított váltó, írja alá, — mert ha vonakodnék, akkor élete egy szalmaszál sem ér. Az én karjaim erősek, s azonfelül ez is használatomra áll; — s ezzel a zsebéből kilátszó pisztoly csövére mutatott. Irja alá, esküdjék meg, hogy senkinek sem szól róla, mi itt kettőnk közt történt, vagy amint megmondtam, ön eldobott szivarom útjára kél, és vajjon ki fogja majd azután megmondhatni, hogy mily módon halt meg ön?

Egyszersmind átnyújtott két papírlapot, melyek közül az egyik formászerinti váltó volt, 25 000 frankról kiállítva, melyről csak az aláírás hiányzott, a másikra az eskümintát volt írva, melyet el kellett volna mondanom.

Igy voltunk tehát, nem örült, hanem gazemberrel volt dolgom, legujabb fajtabelivel. — De hát nem voltam-e én elég örült, hogy életemet egy merőben ismeretlen emberre rábízhattam? Könnyelműségem volt az oka, hogy életem, vagy legalább zsebem ily veszélynek lett kiteve. 25,000 frank! Ily összeget nem örömet veszítünk. Nem tudtam mitévő legyek, de társam nem engedett gondolkozási időt.

— Megregyeztünk? A szél a tenger felé hajt bennünket; ha aláírja, akkor a gömböt alászállítom; ha vonakodik, akkor keresztül lövöm önt, kidobom és senki sem fogja megtudni, mi lett a tudósból, ki egy ismeretlen emberre: a fellegek közzé emelkedett.

A birkózás gyakorlataitól mindenkor idegenkedtem: de mint angol, ily támadást nem szenvedhettem el. Inkább — gondolám, az életemet fogom a vakmerő gazember ellen védelmezni, mint aláírni azt az írást, mely örökre megbecsületlenített volna. Istene a hala azon erélyes elhatározásért, melynek eszméje bennem a szükség pillanatában megfogamzott. Adja ide a tollat. Jakobs ur, mondam, a pénzt kapja meg ön, ha már épen elvesztem kell; de ön valódi nyomorult fickó es esküszöm önnek, hogy nem fogja hasznat vehetni, mert aláírni semmiesetre sem fogom.

Fővárosi életképek. I. A fiákkeres. (Jankó J. rajza.)

lei közt a szegények és árvaok segélyezése 307 frt 45 krral szerepel s csak 100 frt tőkésített. Az egyesületnek összes vagyona a lefolyt év végén volt 2977 frt. 41 kr. és pedig 2320 frt kamatra kihelyezett s 490 frt alapítványi tőke 48 11 kr. készpénz, a többi felteszben kamathátralék, felerészben évdíjkövetelés. — Az alakuló közgyűlés megtartásának előzményeül felhívások lettek megküldve az egyesület minden tagjaihoz, hogy az egyesületbe belépni mindenkinek alkalma legyen. Ezen felszólításnak azonban nem volt olyan eredménye, mielőt remélhő lehetett. Mind a mellett a már tényleg bejelentettek szép számban jelenvén meg, az alapszabályok megfigyelése mellett a gyűlés megtartva. Előknök közfelkiáltással megválasztott Máltóságos Tomcsányi Károlyt, gróf Bolza Mária urót, ki már eddig is hat éven át e tisztet viselé, s jótékonyágát úgy egyesek, mint egyesület irányában gyakorolni folyton meg nem szűnik. Egy küldöttség ment a megválasztásról a szeretett elnököt értesíteni s ő a tisztet a következő három évre elfogadja kegyes volt. Ki érje Isten áldása jótékony működését. Folytatólag megválasztottak, alelnöknek: Pól Daniné, pénztárnoknak: Pokornály Sándorné, egyik titkárnak: Bakay Sándorné, gonlókak: Marcsék Györgyné, választmányi tagoknak: Chován Zsigmondné, öz. Danes Lászlóné, Delhányi Zsigmondné, Haviár Daniné, Lányi Gusztávné, Marcsék Istvánné, Mihálfi Józsefné, öz. Paál Józsefné, Plavetz Györgyné, Roszjarovicz Jánosné, Szlovák Semáné és Tabajdy Sándorné urók. A férfi titkári tiszt betöltésére ujjonan felkérte Mihálfi József. A pótválasztmányi tagok választása későbbre halasztatott azon okból, hogy a később belépőkre is lehesen reflektálni. Közli: Mihálfi József egyleti titkár.

— **A mezőgazdasági gépvereny B.-Csabán** szept. 19 én kezdődik. A bejelentések szépszámmal érkeztek. Képviseleve lesz a programban kijelölt valamennyi gépnem és pedig hazánk legnevezetesebb gyárosai és ügynökei: Fehér, Clayton, Kline, Umrat, Brogle, Grossmann és többek által. A gazdákra nézve fontos és tanulmányos lesz a versenyt az, hogy mind a gép a neki való anyaggal a bíróság és közönség előtt

Abban a pillanatban, midőn a tollat átnyujtotta és bensőleg a csíny sikerültén mosolygott, egyik kezemmel torokon ragadtam, s a másikkal a már említett kötelet huztam meg.

A székő ily támadásra nem volt elkészülve.

A gömbhöz elértem a kívánt eredményt, minthogy a légszusz kibocsáttam belőle és gyorsan esni kezdte tünk. Az volt a szándekom, hogy Jakobot a mindkettőnkre veszélyes helyzet által megrémítessem, s fizikai ereje valamint fegyverei fölött hatalomra juthassak. — Szerencsétlenségemre kétkezem is alig volt elegendő rá, hogy megfékeltessem, s a kötelet el kellett bocsátanom.

E közben sikerült egyik kezét kiszabadítani, a másikba pedig az enyémet hatalmasan beszorította.

Kihuzta pisztolyát zsebéből és agyamon go'yót akart átröpíteni. Azt hittem, utolsó óram érkezett el, midőn enher fölötti erővel a hajó oldalához taszítottam, s egyuttal fejemet is lekaptam. A lövés e'dörrent, fejemet könnyen megsértette, s a gömböt átlukasztá. Megijedtem és könnyebben lélegzettem föl egyidejűleg.

Ha meggondoltam, hogy a légszusz gyors kiömlése horzasztó hullámkra válhatik, az fé'elmet öntöt belém, az pedig, hogy a szörnyű küzdelem véget fog érni, meglegező-emre vált. És valóban, miutha csak kü'önös megegyezés műve lett volna, Jakobs is fölhagyott mindennel, oly fejszé-

nagy gonddal fog próbáltatni. A eséplők kész buzakévéket esépelnek, a rosták és triemők mindenféle gazos gabonát tisztítanak, az ekék a helyszínén szántani, az egyes, kettős és hármassak ö-szehasonlítottatni, a boronák, hengerek működni, a sorba és szórva vetők vetni fognak. A morzsolók darálók zúzó és a szeeskaavágók éppen idényszerűleg ragadják meg a gazla érdekét, mert e gépekre ép a ráuk következő időben nagy szükségünk lesz. Be van továbbá jelentve és működni fog egy pár igen érdekes specialitás: a magyar kormány által küldött aranyka rosta és kender törő gép, Jancsovitának szantóvető ekéje és Fábian bekési iparosnak morzsolója. A kapáló és töltögető ekék arra való kész kukoricza vetésen fognak működni: végre Ganz villanyos világítását mutatja be, melyek fényénél éjjel esépelni fognak. — Ennyi tanúságos látvány reméljük nagy számmal egybegyűjtendő gazdaközönségünket. Érettük rendezni egyletünk e versenyt: jöjjenek, lászanak és valasszanak; mert a legezészerűbb gépekkel legelőbb, legjövendőbb a gazdálkodás. Mokry Sámuel.

— **Jutalomjáték.** Kedden, 22-án Gálósi János, a színi társulat operette énekesnek jutalomjátékául „A kapitány kisasszony” adatik. Ajánljuk a jutalmazandót a közönség figyelmébe.

— **Svarcz Adolf** előnyösen ismert táncztanító f. é. október hó elején Szarvasra jó, hogy a táncztanítást megkezdje. Ajánljuk őt a közönség szíves pártfogásába, mit eddig mindenkör kiérdemelt.

— **Tűzveszély** fenyegette szíkkörünket f. hó 16-án az „Idegen nő” cz. színmű előadása alatt. Ugyanis a 4-ik felvonás vége felé a karzat háttérében egy petroleum lámpa szét-pattant, s az égő petroleum lángba borítá a karzat padozatának egy részét. Képzeltető a zavar, mi a magasra csapkodó lángok látásra keletkezett. A karzati közönség eszt veszítve zúdult le a magasból, némelyek leugrottak a földszintre; a páholybeli s földszinti közönség szintén nagy rémülettel tódult kifelé; a színészek leugrállak a színpadról, hogy a tűz oltására siessenek, — pár perc alatt azonban némely hidegvérű egyén ruhaneműkkel szerencsésen elfojtotta a tüzet, úgy hogy az

ditó volt leszállásunk. A merdek sziklák, a szántó föld a tenger hullámai világosan láthatók valának, és én már kérdeztem magamtól, hogy vajjon sziklán locsasanunk-e szélylyel, vagy a tenger nyel el bennünket. Az utóbbi esetben még gondolhattam megmenekedésre. Jó úszó voltam és reméltem, hogy a partot elérem, ha ugyan a leesésünk helye nem esnék valami távol a parttól. Jakobs urral másképp volt a dolog. Ama félelem, mellyel a tenger felé mozgó léghajó esését követte, megmagyarázta nekem, hogy úszni nem tud.

A nyomorult inkább azt akarta, hogy valami sziklán zúzódjék össze mint megfuljon.

Még egy pillanat, s benn voltunk a vízben. A gömbben lévő kevés légszusz elég volt, hogy föntart-on a föl színen. Így szerencsésen kiuszhattam a parttra. Jól vigyaz a nehogy Jakobs körébe jussak, ki belém akart kapaszkodni. Mikor kiértem, erőm épp elhagyni készült, visszapillantottam, s abban a perczben láttam a hajót tulajdon-sával elmerülni. A szél még elhozta hozzám utolsó halalkialtasat.

Azóta még mindig foglalkozom ugyan a meteorológiával, de ismeretlen léghajós ne jöjjön többet hozzám kitudulásra meghívni a fellegek közé.

előadást folytatni lehetett. Komolyabb baj tehát nem történt: de ez eset épen elég intő jel volt arra, hogy a gyülekező épület körül jövőre szigorú tűzrendőri felügyelet gyakorollassék. Így különösen szükséges, hogy előadások alatt a karzaton egy vagy két tűzör folytonosan ügyeljen, s netán baj esetére készen álljon a kellő mennyiségű homok és víz; hasonló intézkedést kíván a színpad is, s rendészeti közvegekintől elvárjuk e részben a rögtön intézkedést. Hogy a földszintről baj esetén mily nehéz, gyorsan kimenekülni az eléggé hebizonyult ezutal is. E nehézségen az által lehetne némileg segíteni, ha a földszinti állóhelyet elrekesztő korlát karfája úgy idomíttatnék át, hogy felemelhető legyen: a jobboldali pályasor méginkább el van zárva: ezen azonban egy ajtó nyitása által könnyen segíteni lehetne: elvárjuk tehát, hogy ez ajtó mielebb elkészíttessék, olykép, mint a baloldali pályasor sornál. Mindez óvó intézkedések mellett okvetlenül szükséges volna egy vizipuskának az arena-helyiség közvetlen közelében való tartása, hogy tűz esetén a segély azonnal alkalmazható legyen. — Reméljük, hogy a tűzrendőri intézkedések mielebbi kellő erélyvel fogantatottak.

— **Vakmerő** postaráblás és gyilkosság történt Mezőtúron f. hó 14-én, midőn a reggeli postát fél 3 órakor a vasutról hazavivő postás legényt a városban megtámadták s agyonlőtték. A támadás annál vakmerőbb volt, mert — a postás legényt egy fegyveres rendőri közeg kísérte. A jelenetnél a posta-küldöncz felesége is jelen volt. Már a vasutnál láttak két egyént ügyelgenni magok körül, kik azonban csakhamar eltűntek, s tőm mellékutakon elibök kerülve ép abban a perczben támadták meg a három egyént, mikor a rendőr észre vevén őket, rájuk kiáltott: „mit akartok?”. A felelet két lövés volt, melynek egyike a postaküldönczöt halálosan találta, míg másika a rendőr karját zúzta szét, úgy hogy az eszméletlenül terült el a földön. A küldöncz felesége elszaladt s harmát esapott; a rablógyilkosok azonban a postaszákkal elmenekültek. A postaszáokban pénz nem volt. A tetteseket eddig nem lehetett kipuhatolni.

Színí szemle.

(„Egy huszár káplár Bécsben”. Bohózatok ötképekkel 5 felvonásban. írta Costa K. — „A becsület szegénye”. M. Krcczi nép-színháza — „Titillu hadnagy”. Rákosi és Paks operetteje)

Az „Ihr Corpora!” magyar előadásával találkoztunk szombaton. Ismeretes bohóság, melyben sok mulatságos dolgok fordulnak elő, mint egy sárkánynak megszelídítése, magyar huszár viselt dolgai Bécsben, boltoosságát ideál-hajszolása, magyar és német nóták vegyest, magyar barátság, lelkesedés, föltöltött káposzta, paprika, kápláresere, gyámoltalan német technikusi szerelmi bűje stb. A szereplők, mikor nincs kivétel beszélőik, kedélyesen eldiskurálnak a publikummal, ilyenén képen: hát, kérem szépen én tegnap a városligetben találkoztam a tő partján egy hölgygyel sat. Ez epikai jellemű monologok pedig nagy számmal fordulnak elő.

Nincs mit beszélnünk róla. Egy pár ügyes öffel, egy kis eleven színí mezzás, egy-két életrevaló alak — ennyi az egész. Közönségünknek legalább egy mulatságos estét szerzett, mit természetesen az előadók élénk játéka is elősegített. Halmayné elemében volt. Nagyon kedves sárkány volt, a mely még hozzá igen szépen énekel is. Váradinak sikerült István szerete, s a „magasan repül a daru“-t zajos tetszés közt ismételtették. Megyeri jól adta Vendelin urfít s a „czupász“ áriát kitünően játszotta. Játsszotta, mondjuk, mert énekhangja nincs. Makó alakítása hágyadtabb volt, mint azt tőle meg-zoktuk. Lehet, hogy a szerep volt az oka, mely nem igen nyújt erősebb támpontokat az élénkebb, körvonalozottabb ábrázolásra. Makó

tehát odakölesönözte Lampel Gofried ur színtelen alakjának humorát s így lett belőle az, a mi lett.

A „Bécsület szegénye” Vasárnap brkolt hatnyalt a színén. Bár a körülben sem hiányzik a színí hatás érzéke, mint azt egy pár jól előkészített jelenet mutatta, az egész mű mindamelllett valószínűtlenségek és erőszakolt jellemek utvesztője. A hőse (Czilinderes Mari, egy megesei szolgáló, ki szívtelenül elhagyja gyermekét, mire ez Patakyné (fog. lalkozás: magyar nóták éneklése, részint önmaga, részint a szolgabíró és a tiszteltes urak gyönyörködésére) házához kerül, ki őt nagy szeretettel s gonddal karolja fel. Igazi anyja e közben fölleli csábítóját ki most katolikus pap, s elmegy hozzá gazdasszonynak, ámbár már előzetesen holmi hajlamokat árul el Suhajda Náci pandur iránt, mellőzve azt, hogy azonfelül egy katona szeretője is van, a kinek karjaiba minden ok, minden szenvedély, minden ér és nélkül dobta magát. Gecsey ur a tiszteltes, szereti Patakynét s husvét hétfőjén reggel, mikor más tisztességes pap a templomba megy, szolgabíró barátjával s a katolikus papjal együtt muzsikáltat a szép asszony ablakai alatt, mialatt a legények a kútnál lo-csólják a lányokat. Ide kerül Czilinderes Mari is, ki azonban szeretője (a legujabb) a pandur nem enged megönteni. Tamad nagy zaj. A szolgabíró s a két pap kirohannak a házból. Odakerül adráma hősenek előbbi szeretője is, az Imre katona a ki őszintén gondolkozik s nőül akarja venni a „becsület-szegényét”. Nagy zűrzavar keletkezik, melyben Mari visszatartatja (természetesen motiválatlanul) Imre házassági ajánlatát s a pandur keblére borul, majd meglátva Patakyné mellett a kis gyermeket, saját fiát ismeri fel, — majd horzadva vevén észre, hogy a gyermek atyja érzékellenül áll, el akarja őt árulni, mire a református pap közbe lép s hogy barátja el ne veszítse becsületét és hivatalát (sic!), a gyermeket magátnak vallja, mit az e közben lecsilapított Mari is elösmér. A harmadik felvonásnak egyéb dolga nincs, mint hogy feltüntesse három párt versenycet a gyermekért. Az egyik párt Gecsey és neje (Patakyné), a kik maguknak akarják a gyermeket meglarlatni, mert igazi anyja elhagyta őt s Patakyné felnevelte. A másik párt Imre katona és jegyese. Imre katona?! Igen kérem, ne tessék csodálkozni, mert a mint a derék Imrét Mari elutasítja, az okos hadfi ak menten megfordul a szíve iránya s egyenesen Gaál Klára felé tart, úgy gondolkozván, hogy nini! ez a Klára engem régóta szeret s nekem, a ki nem úgy érzek és gondolkodom, mint más közönséges emberek, hanem úgy, a hogy a drámaíró akarja, mi sem könnyebb mint rögtön belészeretni a Klarába! — Ezek természetesen semmi plansibilis okot nem tudnak arranéze, hogy mért akarják a gyermeket, tehát Imre kijelenti, hogy azért, mert az egykori szeretőjének a fia. A harmadik párt az igazi anya és jegyese a pandur. A szegény közjegyzőnek ugyan meggyűlik a baja. Vegre is az anya egyszerre lemond (miért? nem tartozik reánk) s gyermekét Patakinénak engedi át. Láthatni ebből, mi minden van összehányva e műben. Marissal egyáltalán nem tudunk tisztába jönni. Miért megy meggyalázójához szakácsnének? Mért hagyja el Imrét? Mért megy a pandurhoz? Szereti-e gyermekét vagy nem? Hát a pap iránt mit érez? Mind megannyi, megfejtellen kérdés. Nyomárkai szolgabíró léha alak, a ki mit sem mozdit a cselekvényen, ilyen Nyakig láb Lipi is (a kit melleleg említve Megyeri volt csak képes élénkebbé tenni. Megyeri jó színész csak kár, hogy kevés az orr-érzéke. Ő azt hiszi ugyanis, hogy ha egy zsidófiut ábrázol, jellemzésének sine qua non-ja az izetlenül karrikirozott orr). — E gyenge mű előadása kivivta magának a közönség elégtelenségét. Méltá-

nyoljuk Aradi azon törekvését, hogy a legújabb pályázat eredményét akarja felmutatni, a „Legény bolondja”-t és társait, de nálunk elég volt az első is, nálunk, a hol annyi szűksége van a karzatnak nemesebb eledelre, s a hol a színházat évente csak egy hónapig élvezzük. A múlt vasárnap a művelt közönség ásitozott, ma már a karzat sem pazarolta különben oly kész érdeklődését; még egy ily vasárnap s az aréna falai is óvást tesznek az eséle élvezet ellen. De hát vigasztal az a tudat, hogy voltak már idők, mikor a borsónak falrahányása a legtermészetesebb foglalkozásnak találtatott. Ilyen esetben persze a színigazgatók jámbor arczot öltének, vállat vonnak s ártatlan hangon mondják: a színi bizottság! — Talán igazuk is van. De hát hol van e színi bizottság, e rejtelmes törvényszék, mely ítél drámák, operettek és népszínművek felett, s mely évenként fel-fel tűnik, mint a hajósoknak a tengeri kigyó, a melynek léteében hisznek is nem is?! Lássuk hát hol van? Szeretnők tudni, az ő akarata-e az, hogy vasárnaponként (néha hétköznap is) a szarvasi közönség unatkozzék, óhajtanók ismerni a közönségre oetroyált izlésének létjogát. Rövid ideig van színházuuk, joggal kívánhatjuk, hogy ez idő alatt a régiekkel nem teljes mellőzésével az újabb dráma jobb termékeivel ismerkedjünk meg. Nem szólunk arról, hogy pl. Moliéret nem láttuk ez idén a színen, holott Krecsányi minden évben vett tőle fel repertoírjában, de az e'len tiltakozhatunk, hogy oly művet ne adjanak, mely a nézőtér osztatlan visszatetszésével találkozik.

Hétfőn telt ház előtt „Titilla hadnagy” került színre. A jobb előadások közé sorozhatjuk. A karok és magánénekrészek általában jól sikerültek: legélénkebb és leggondosabban betanult volt az első felvonás nagy fináléja. Az est sikerének oroszánrésze Enyvári Saroltát illette, a ki a kis hadnagyot méltánylandó gonddal és nemes izléssel ábrázolta. Álférfi szerepét a nő'esség varázsával vonta be. Jean Belagegal való jelenete, melyben öntudatlan elárulja szerelmét, kiválóan sikerültek. Játéka emelkedet, iskolázott szép hangja most tűnt ki először teljes erejében s a többiekéhez méltóan élénken vallott a társulat primadonnájára. Eddig Titilla volt a jeles énekesnő legkiválóbb alakítása és sejtünk engedi a hatást, melyet „Boccaccio”-ja fog reánk gyakorolni. Ajánljuk

figyelmébe közönségünknek jövő heti szombati jutalomjátékát a jeles énekesnőnek. — Halmayné (Katicza), mint mindig, kedves alak volt s zajos tetszés közt énekelte a „csuklyás barát” balladáját. Makó (az ezredes), Halmay (Balambér), Gálosi (Jean Belage) jól játszottak.

Képünkhöz.

A főváros egyik szembeűnő kényelmi eszköze a „fiakker”, mely robogva futja az utcákat. A fiakkeresek a főváros legélelmesebb emberei közé tartoznak, kik a közönség szeméből olvasni tudnak. Ha fiakkeresre van szűkséged s kilépsz az utcára az „üres” fiakkeres leolvassa arczodról kívánságodat s kalaplevéve feléd lóditja a kocsit. Esőben valódi vadászatot tartanak a publikumra, s nem sikertelenül. Képünk Jankó János tollrajzában azt a jelenetet állítja elénk, midőn zuhogó záporban egy ifju párnak ajánlja fel kényelmes kocsiját a fiakkeres. — Pár perc alatt a város lávolabbi részébe is elrobog az ügyesebbje, s nincs utca, bármily zug legyen is az, melynek hollétéről tudomása ne volna. A mi udvariasságát illeti, e részben is jobb hírével, kivált ha a borra való csábos csöngése érinti fülét. Az egyfogatu komfortablit lenézi, egy lófejjel többnek érzvén magát, mint az, — ez pedig méltó ok az önérzetre.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Sipos Soma.

Hirdetések.

INGYEN
és bérmentve küldetik bárhova a
legújabb női-ruhakelmék
nagyválasztéku mintagyűteménye ármegeggyezéssel
HAMBURGER ADOLF
divatáru raktárából, koronaherczeg-utca 10. sz.
BUDAPEST.

Hirdetmény.

„Hurkás” nevű földbirtok, a városhoz közel, örök áron, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó.

Ugyszinte: takarékpénztári részvények és két éves valódi rizlingbor is kapható

Jancsovics Istvánnál.

Sirkőraktár

nagy váiasztékban

Békés-Csabán.

A szegedi és kecskeméti országos kiállításokon arany és érdem érmekkel kitüntetésben részesült aólírott Sirkő-raktár tulajdonos, ajánlja nagyszámu készletben levő

SIRKŐVEIT

mindentemü márvány, gránit és syenit kö ekből. úgyszintén minden e szakhoz tartozó kőfaragó munkákat épületekhez a legjutányosabb áron; továbbá a temetőken álló sirkőveken levő elmosott feliratok, tükör és képrámák újbóli megáranyszását szintén igen jutányos áron.

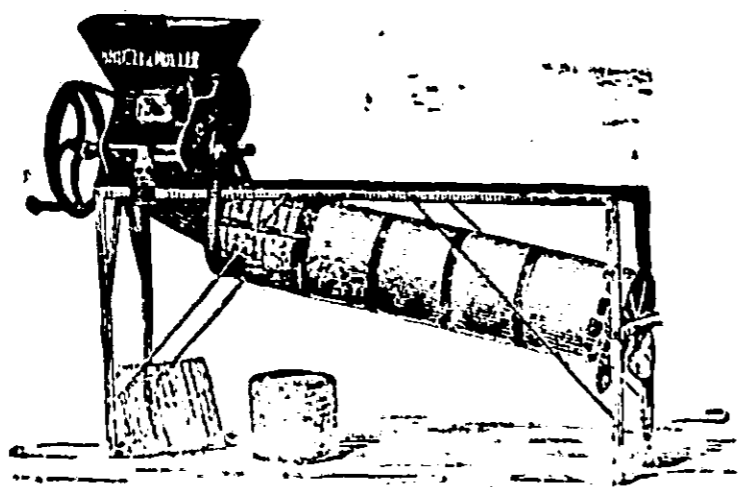
Sirkővek megrendelése eszközölhető a vidéken ügynökeim által is, elírt szabott áron Gyulán: Sal József asztalos, Békésen: Végh Mihály könyv kereskedő; M-Berényben: Lusztig Salamon kereskedő és Abelovszky Pál asztalos; Gyomán: Diószeghi Balázs asztalos; Endrődön: Richtmán Mór ízr lelkesz; M-Turon: Kozák Lajos asztalos; Szarvason: Rotmann Farkas fényképész; Orosházán: Subkégel István asztalos uraknál.

Tisztelettel:

Rosenbaum I.,

sirkő raktár-tulajdonos.

Minden kiállításon az első érdem-éremmel kitüntetve.

Brogle J. és Müller

gép-
és rosta-lemez gyára
Budapesten,

a Margit-híd közelében, készít

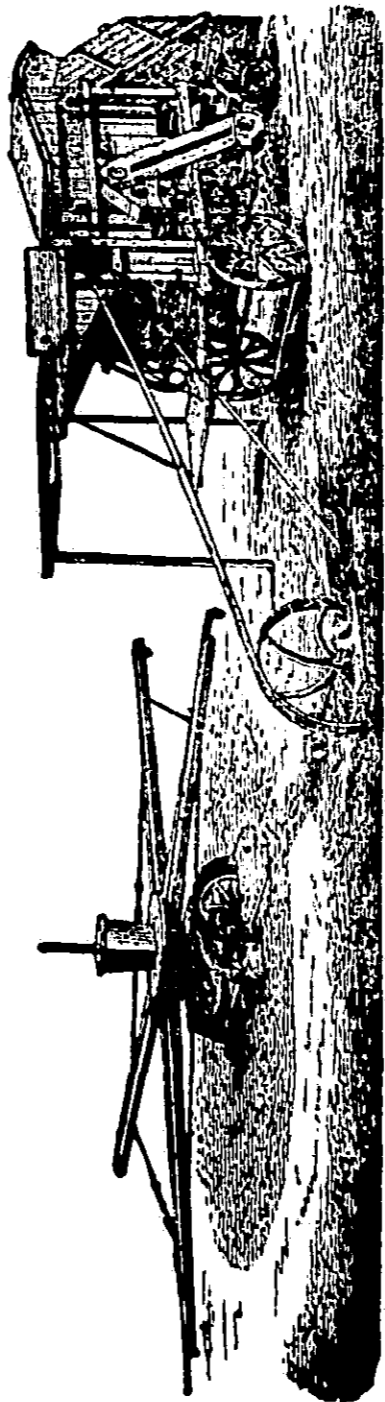
Trieuröket (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Trieur hengereket malmok számára.

Koptatókat,
Szelelő rostákat,

Sit ákat és rostákat, cséplőgépek számára.

50-28

CLAYTON ÉS SHUTTLEWORTH

gazdasági gépgyárosok

RAKTÉR: BUDAPEST, VÁCZI KÖRÜT,

ajánlják valamennyi eddig létezett világtárlaton első jutalomdíjat nyert

gőzmozdonyokat, fa-, szén- és szalma-tüzelésre berendezve,

gőzcséplőgépeiket, biztosító (dobvéd) berendezéssel, továbbá

1-6 lovas járgány-cséplőgépeiket, tisztító és zsákoló szerkezettel,

gabonatisztító-rostaikat, boronákat, széngyűjtőket, fűkaszáló- és gabonarató-gépeket, egy vasúti, mint a híres szabadalmazott három vasúti ekéket, valamint minden más egyéb gazdasági gépeket a legjutányosabb áron.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.